

Pedagogická fakulta Univerzita Hradec Králové

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Umírání a věřící lékař

Jméno autora: MUDr. Ludmila Poživilová

Předmět a cíl práce, její argumentační linie: Práce má jasně vymezený předmět. Je zaměřena na otázku, jak je věřící lékař konfrontován se smrtí svých pacientů. Toto obecné vymezení je upřesněno: pojem věřící lékař, ale i hledisko, které bude s ohledem na smrt pacientů akcentováno, jsou specifikovány.

Takto se práce opírá o kategorii spirituálních potřeb, která do značné míry umožňuje propojit perspektivu medicínskou s perspektivou víry. Teoretické vymezení poskytuje vhodná východiska pro empirický výzkum, který prokazuje, že spirituální péče o nemocné je výrazně spojována s explicitně vyjádřeným náboženským postojem a je tak pojímána reduktivně. Závěry práce jsou přesvědčivé, nabízejí podnět pro praxi (potřeba edukace) a mají tak dosah přesahující obvyklý rámec kvalifikační bc. práce.

Z teologického hlediska stojí za zvážení také limity pojmu „spirituálních potřeb“ a „spirituální péče“. Jakkoliv je zde pojem spirituality srozumitelný pozitivním vědám i teologii, akcentuje předmětný přístup k člověku. Specifický osobní způsob lidského bytí sice nějak předpokládá, ale možná jej nereflktuje. Oponent to zmiňuje s ohledem na možnosti docenění těch rozměrů lidské existence, které není možné převést na část nějakého celku a začlenit či přiřadit něčemu měřitelnému. Ve filozofii i teologii může důležitou roli přístupu k člověku hrát zkušenost otřesu, ztráty jistot či hranice nicoty. Oponent si klade otázku, zda kategorie spirituálních potřeb umožňuje docenit nejen pozitivní, ale specificky lidský, personální, význam takové zkušenosti. Nepřevádí pojem spirituálních potřeb takovou zkušenost (např. noc víry Jana od Kříže) na něco jiného, předmětně hodnotitelného?

Dále by podle oponenta stálo za zvážení, zda by otázka sounáležitosti věřícího lékaře jako křesťana s každým člověkem bez ohledu na konfesi nemohla být uchopena ještě hlouběji než nadějí na spásu všech, příp. než morálně a pastorálně. Možná by stálo za zvážení reflektovat spojení Krista s každým člověkem a křesťanskou existenci jako dosvědčování nebo „svátostné znamení“ této Kristovy sounáležitosti.

Zmíněné poznámky oponenta jsou však jen podněty, které dokládají, že práce poskytuje kvalifikovaný příspěvek do diskuse.

Jazyková a formální úroveň: Je vysoká. Vytknout je možné jen drobné nepřesnosti jako záměnu pomlčky za spojovník „lékař-křesťan“ na s. 10. (Je též přesné charakterizovat medicínské informace jako „technické“? Nebyl by vhodnější termín „empirické“ či „pozitivní“?)

Práce s literaturou: Je odpovídající. Drobná výtka směřuje k tomu, že koncept Hanse Urse von Balthasara týkající se naděje na spásu všech je zde zmíněn s odkazem na sekundární literaturu, když v češtině existuje jeho ucelená prezentace (Síla křesťanské naděje, Velehrad 1995). Také by mohla být zohledněna filosofická reflexe smrti např. v ucelené monografii Georga Scherera Smrt jako filosofický problém.

Celkové hodnocení: Oponent hodnotí práci jako velmi zdařilou.